

Ambulante handel in Vaals.

Adolf Neus, in de volksmond genoemd `Der Tsiel`, runde samen met een zuster een bakkerij aan de Maastrichterlaan. Er werd verteld dat bij bakkerij Neus het deeg gemengd werd met de blote voeten, heden ten dage natuurlijk niet meer denkbaar. Klanten in het centrum werden door `Tsiel` beleverd met een gesloten handkar. Zijn weg voerde door de Bloemendalstraat welke een steile helling had. Veelal vroeg hij dan spelende kinderen om de kar tegen de helling mee naar boven te duwen. Als hij dan iets te lang bij zijn naamgenoot in het café had gezeten aan zijn geliefde schnäpsje ware het diezelfde behulpzame kinderen die zijn kar spoorloos lieten verdwijnen.

De `mühlkaar` zoals we op de bijgaande foto zien dook in 1935 in het Vaalser straatbeeld op. Voordien werd het vuilnis ook al opgehaald, maar in 1935 werd het ophalen gegund aan de weduwe Baggen. De vergoeding per ophaaldag was f 6,38. Het ophalen geschiedde met paard en wagen. Het vuilnis werd aangeboden in wasteilen, ketels en andere niet aan de bovenkant afgesloten kisten. Het was op warme droge dagen dus een enorme stoffige aangelegenheid. Het vuil werd op een aantal plekken in Vaals gestort. Er was stankoverlast. Als we de lengte van de heer Baggen naast de kar zien begrijpt men dat het ook nog zwaar werk was. Het heeft tot 1955 geduurd vooraleer Vaals overging tot het inzetten van een wagen met gesloten, zinken emmers. Dat de Vaalsenaar het werk wel gewaardeerd heeft blijkt uit bijgaand IN MEMORIAM.

Al Schiffers en zijn broer Joep hebben de bakkerij aan de Akenerstraat samen gerund. De winkel was aan de straatkant, de bakkerij was gevestigd in het gebouw van de voormalige Waals Gereformeerde Gemeente achter de winkel. Hoe de taken verdeeld waren is niet bekend. Maar dat ze klanten bedienden met een in die tijd veel gebruikte bakfiets was kennelijk de taak van Al. In dit verband kan nog opgemerkt worden dat Joep Schiffer een bekende voetballer was bij VTV en deel uitmaakte van het kampioenselftal in het seizoen 1942 – 1943. De bakkerij heeft geen opvolgers gehad.

Frans Damek is geboren op 17 juli 1898 in Lipik, Polen. Op een gegeven moment is hij in Vaals gekomen en is hij hier blijven wonen. De reden laat zich raden. In elk geval heeft hij een artistieke achtergrond gezien de manier waarop hij zichzelf presenteert. Hij heeft ook daadwerkelijk in Vaals optredens verzorgd op de `Pastoerswei`. Gezien zijn leeftijd en de aard van zijn optredens heeft hij later gekozen voor een veiligere kostwinning. Uiteindelijk resulteerde dit in een ijssalon aan de Kerkstraat. Nu is een ijssalon aan de Kerkstraat, zeker in die tijd geen vetpot. Hij bedacht dus de verkoop middels een **ijscowagen** langs de deur en tevens bij de Vaalser publiekstrekker, het drielandenpunt. Later heeft zijn schoonzoon Frans Crutzen nog in de verdere omgeving met een motor met zijspan waarin ijs vervoerd werd de activiteiten voortgezet.

Johan Kunkels dreef vanuit de Akenerstraat een ambulante handel in fruit, groente maar vooral aardappelen. Hij bezorgde met een ouderwetse bakfiets aardappelen in geheel Vaals. Hij had er een hele klus aan want in Vaals ging het met de fiets altijd bergop en bergaf. Gelukkig moest hij vanuit de Akenerstraat met de volle zakken meestal bergaf. Desondanks had Johan Kunkels ook nog andere kwaliteiten. Hij was een begaafd tekstschrijver. De meest bekende zijn *De Heemetsjtad* en *De Bank*.

Tekst: Joh. Kunkels. **„Heemetschtad”** Muziek: Leo Ketelaars

1. Ming heemet-schtad die is zoe schöp, dat ich mich

Zijn teksten werden van muziek voorzien door de bekende zanger en muziekpedagoog Leo Ketelaars. Een actuele tekst, meer als carnavalsslager ontstond in 1951. Gezien het feit dat de `Bundesrepubliek` toen de grensD in de Akenerstraat verbarikadeerde met een stalen hek maakte Kunkels het lied: *Vuur leave wie enne poedel an de lieng, hee jan die iezeere jarding.*

Coöp. Verbr. Vereeniging U.A.
„De Eendracht” Vaals
 Hoofdwinkel Vaals, Maastrichterlaan 26. Filialen:
 Vaals Tentstr. en Bloemendalstr. Voorts in Vijlen,
 Mechelen, Gulpen, Wylré, Simpelveld,
 Bocholtz, Nijswiller en Lemiers.

De Eendracht werd opgericht door de `Ortsgruppe Vaals des Zentralverbandes Christlicher Textilarbeiter Deutschlands`. Dat was in 1903, toen Duits de voertaal was in Vaals. Zij hadden voor hun werk het voormalige Kurhotel gehuurd. Pas in 1918 vestigden ze in een gedeelte hiervan een bakkerij. Het brood verkochten zij in hun winkels. Tevens werd het brood ook bij klanten bezorgd. Men maakte gebruik van bakfietsen en van paard en wagen. Ze hadden meerdere ambulante broodverkopers in dienst. Enkele namen waren D`r Tuuen Vanberg, Robroek, Counotte en Sluisman.